

๑๐๕๘

เล่ม ๗๓ ตอนที่ ๗๘ ราชกิจจานุเบกษา ๒ ตุลาคม ๒๔๘๘

พระราชบัญญัติ
แก้ไขเพิ่มเติมพระธรรมนูญศาลยุติธรรม (ฉบับที่ ๕)
พ.ศ. ๒๔๘๘

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.
ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๔ กันยายน พ.ศ. ๒๔๘๘
เป็นปีที่ ๑๑ ในรัชกาลปัจจุบัน
พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มี
พระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า
โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติม พระธรรมนูญ ศาล
ยุติธรรม
จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติ
ขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎร ตั้ง
ต่อไปนี้

เล่ม ๗๓ ตอนที่ ๗๘ ราชกิจจานุเบกษา ๒ ตุลาคม ๒๕๕๕

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระธรรมนูญศาลยุติธรรม (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๕”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นหกล้านวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ พระราชบัญญัตินี้ไม่ใช้บังคับแก่บรรดาคดีที่ได้ยื่นฟ้องไว้แล้วก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และให้ใช้กฎหมายที่ใช้อยู่ก่อนวันที่กล่าวแล้วบังคับแก่คดีนั้น ๆ จนกว่าคดีจะถึงที่สุด

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกความใน มาตรา ๑๕ แห่งพระธรรมนูญศาลยุติธรรม ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระธรรมนูญศาลยุติธรรม พุทธศักราช ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปแทน

“มาตรา ๑๕ ศาลแขวงมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดี และมีอำนาจทำการไต่สวนหรือออกคำสั่งใด ๆ ซึ่งผู้พิพากษานายเดียวมีอำนาจตั้งที่ระบุไว้ในมาตรา ๒๑ และมาตรา ๒๒ (๑) ถึง (๕) แห่งพระธรรมนูญศาลยุติธรรม และเมื่อได้พิจารณา

เล่ม ๗๓ ตอนที่ ๗๘ ราชกิจจานุเบกษา ๒ ตุลาคม ๒๕๕๕

พยานหลักฐานแห่งคดีไปแล้ว เห็นว่าโทษของจำเลยควร
จำคุกเกินกว่าหกเดือนหรือปรับเกินกว่าสองพันบาท หรือทั้งจำ
ทั้งปรับ ซึ่งโทษจำคุกหรือปรับนั้นอย่างหนึ่งอย่างใดหรือทั้ง
สองอย่างเกินอัตราที่กล่าวแล้ว ก็ให้ศาลแขวงทำความเห็นส่ง
สำนวนไปให้ศาลอาญา หรือ ศาลจังหวัด พิจากษา แล้วแต่
กรณี”

มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความใน มาตรา ๒๒ แห่ง พระ-
ธรรมนูญศาลยุติธรรม ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติ
แก้ไขเพิ่มเติมพระธรรมนูญ ศาลยุติธรรม พุทธศักราช ๒๕๔๒
และให้ใช้ความต่อไปนแทน

“มาตรา ๒๒ ในศาลชั้นต้นผู้พิพากษานายเดีวมีอำนาจ
เกี่ยวแก่คดีซึ่งอยู่ในอำนาจของศาลนั้นดังต่อไปนี้

(๑) ทำการไต่สวน และวินิจฉัยชี้ขาดคำร้อง หรือคำ
ขอที่ยื่นต่อศาลในคดีแพ่ง

(๒) ทำการไต่สวนมูลฟ้องและมีคำสั่งในคดีอาญา

(๓) ทำการไต่สวนและมีคำสั่งในการชั้นสูตรพลิกศพ
ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

เล่ม ๗๓ ตอนที่ ๗๘ ราชกิจจานุเบกษา ๒ ตุลาคม ๒๔๕๕

(๔) พิจารณาพิพากษาคดีแพ่ง ซึ่งราคาทรัพย์สินที่พิพาทหรือจำนวนเงินที่ฟ้องไม่เกินสองพันบาท

(๕) พิจารณาพิพากษาคดีอาญา ซึ่งอัตราโทษ อย่างสูงตามที่กฎหมายกำหนดไว้ให้จำคุกไม่เกินสามปีหรือปรับไม่เกินหกพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ แต่ทั้งนี้จะลงโทษจำคุกเกินกว่าหกเดือนหรือปรับเกินกว่าสองพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ซึ่งโทษจำคุก หรือปรับนั้นอย่างหนึ่ง อย่างใด หรือทั้งสองอย่างเกินอัตราที่กำหนดไว้แล้วไม่ได้

(๖) พิจารณาคดีแพ่งซึ่งราคาทรัพย์สินที่พิพาท หรือจำนวนเงินที่ฟ้องเกินกว่าสองพันบาท แต่ไม่เกินห้าพันบาท หรือคดีอาญา ซึ่งมีอัตราโทษอย่างสูง ตามที่กฎหมายกำหนดไว้ให้จำคุกเกินกว่าสามปี แต่ไม่เกินเจ็ดปี หรือปรับเกินกว่าหกพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ในคดีที่ผู้พิพากษานายเดี๋ยวมมีแต่เพียงอำนาจ พิจารณาไม่มีอำนาจพิพากษานาน เมื่อจะพิพากษาคดีจะต้องมีผู้พิพากษาอีกอย่างน้อยหนึ่งคนตรวจสอบ และ ลงลายมือชื่อ ในคำพิพากษาเป็นองค์คณะด้วย ”

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

จอมพล ป. พิบูลสงคราม

นายกรัฐมนตรี

เล่ม ๗๓ ตอนที่ ๗๘ ราชกิจจานุเบกษา ๒ ตุลาคม ๒๔๕๕

หมายเหตุ เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ ด้วย
ปรากฏว่าคดีไม่มทุนทรัพย์มีความสำคัญยิ่งขึ้น จึงควรให้มาฟ้องยังศาล
แพ่งหรือศาลจังหวัดอันมีผู้พิพากษาต้องนายเป็นองค์คณะแทนศาลแขวง
และสมควรเพิ่มจำนวนทุนทรัพย์คดีแพ่งและค่าปรับคดีอาญาที่ผู้พิพากษา
ศาลชั้นต้นนายเดียวและศาลแขวงมีอำนาจดำเนินคดีให้เหมาะสม และ
เพื่อให้คดีได้เสร็จรวดเร็วไปโดยเร็วยิ่งขึ้น